

گندم ممنوعه با زور رانت خواران وارد گمرک شد!

بعد از واردات هزاران خودرو، گندمی که واردات آن ممنوع شده است، هم برای نان رانت خواران وارد گمرک شد

اخیراً با زمزمه افزایش قیمت نان برخی خواسته با ناخواسته از کیفیت بد گندم داخلی و مرغوبیت گندم خارجی سخن گفتند و بی کیفیتی نان را به کیفیت پایین گندم داخلی مرتب دانستند، اما مستندات حاکی از آن است که حجم زیادی گندم مدتی است به گمرکات وارد شده و صاحبان این محموله‌ها در تلاشند با زیر سؤال بردن کیفیت گندم داخلی، اجازه ترخیص محموله‌هایشان از گمرکات را بگیرند. اقدامی مشابه نیز برای بازار خودرو رخ داده و به رغم ممنوعیت ثبت سفارش هزاران خودرو در گمرک‌های کشور وارد شده‌اند. خودروهایی که هر کدامشان دهها میلیون گرانتر در بازار عرضه می‌شوند، سود ۷۰ درصدی واردات گندم در چه ۳ موجب شده تا واردکنندگان ریسک واردات را به رغم ممنوعیت بپذیرند و محموله‌هایشان را به امید رفع مشکلات در گمرکات دیو کنند. این سود به قدری بالاست که حتی حاضرند ماه‌ها هزینه نگهداری در گمرکات را بپردازند تا شاید مانند سال گذشته با مجوز ستاد تنظیم بازار وارد و با گندم‌های مرغوب ایرانی مخلوط و به فروش برسانند یا روانه کارخانجات کاررونی و صنایع غذایی کنند.

مسئولان وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرده‌اند: تا اوایل سال ۹۸ بدون تولید سال بعد و نیاز به واردات، ذخیره مکفی گندم در کشور وجود دارد و هر گونه واردات ممنوع است، اما واردکنندگان بدون توجه به تأکیدات وزارت جهاد کشاورزی همچنان در گمرکات گندم دیو کرده‌اند.

روز گذشته نیز گمرک ایران بخشنامه‌ای به گمرکات کشور ارسال و در این بخشنامه با تأکید بر ممنوعیت واردات گندم اعلام کرد: گندم‌های وارد شده به گمرکات با توجه به تولید مکفی این محصول در داخل اجازه ترخیص ندارد. در بخشنامه مدیر کل گمرک آمده است: «به پیوست تصویب نامه شماره ۴۵/۱۴۰۱/۹۶/۶ معاون محترم وزیر جهاد کشاورزی در خصوص تحقق خودکفایی گندم و مواجهه با مازاد تولید و ذخایر کالای مزبور ارسال می‌گردد. با توجه به مفاد نامه فوق‌الاشاره واردات گندم (به جز ورود موقت که طبق مقررات گمرکی صرفاً برای صادرات است) امکانپذیر نمی‌باشد. لذا دستور را می‌آید از هر گونه ترخیص گندم اکیدا خودداری نمایان». این تصمیمات دقیقاً مشابه برای خودرو نیز صورت گرفته، اما آورده‌اش گرانی بوده‌است.

نکته قابل توجه در این میان آن است که با وجود ممنوعیت واردات گندم چگونه اجازه داده شده گندم‌های وارداتی تا پشت گمرکات کشور بیایند. در همین زمینه علیقلی ایمانی، رئیس بنیاد توانمندسازی گندمکاران کشور در گفت‌وگو با مهر اظهار داشت: وقتی گفته می‌شود نیازی به واردات نداریم، کشور در زمینه تولید گندم خود کفا شده و ثبت سفارش واردات نیز انجام نمی‌شود، چرا عده‌ای گندم را تا پشت گمرکات کشور آورده‌اند؟

وی با بیان اینکه افراد مذکور مدتی فضای کشور را با مطرح کردن مباحثی در زمینه کم کیفیت بودن گندم داخلی، آغشته بودن آن به خاک و مسمودی از این قبیل درگیر کردند، گفت: وارداتی‌ها می‌خواستند از این طریق روزنه‌امیدی برای واردات باز کنند. رئیس بنیاد توانمندسازی گندمکاران کشور تصریح کرد: وزارت جهاد کشاورزی براساس وظیفه‌ای که بر عهده دارد، اعلام کرده کسی مجاز نیست تحت هیچ شرایطی حتی یک کیلوگرم گندم وارد کشور کند.

ایمانی اضافه کرد: گندمی که در گمرکات وجود دارد یا باید به کشور مبدأ عودت داده شود یا اینکه انقدر بماند تا بین برود و امیدواری به مسئولان قاطعانه پای این ممنوعیت بایستند و اجازه ندهند که واردکنندگان این‌بار با دستاویز قرار دادن یک بهانه دیگر به دولت برای واردات محموله‌هایشان فشار وارد کنند. بنده واقعا نمی‌دانم که این کالاهادر نهایت وارد بازار داخل خواهند شد یا خیر، اما امیدوارم که این اتفاق رخ ندهد. این مقام مسئول در حوزه کشاورزی هم در این زمینه گفت: ابلاغیه دیروز مدیر کل گمرک به گمرکات کشور تأکید بر عدم ترخیص این محموله‌ها مابه دلگرمی است، اما سؤال این است که چرا به رغم ممنوعیت، عده‌ای گندم را تا پشت دروازه گمرک آورده‌اند. دی را پاسخ به این سؤال که آیا ممکن است این گندم با هدف صادرات مجدد وارد گمرکات شده باشد و قصد واردکنندگان، صادرات دوباره آن به کشور‌های ثالث باشد، توضیح داد: مدتی است عده‌ای در داخل کشور دائم ادعاهایی را در باره بی کیفیت بودن گندم داخلی و لزوم واردات گندم خارجی مطرح می‌کنند که این اظهارنظر‌ها نمی‌تواند به گندم‌های موجود در گمرکات بی‌ربط باشد. وی ادامه داد: ضمن اینکه ابلاغیه دیروز به گمرکات نشان می‌دهد احتمالاً فشارها یا تحرکاتی در گمرکات برای ترخیص این محموله‌ها وجود دارد که مدیر کل گمرک تأکید کرده اکیدا اجازه ترخیص داده نشود.

با وجود گذشت بیش از دو ماه از آغاز سال زراعی جدید هنوز دولت نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی را اعلام نکرده و گندمکاران همچنان سردرگم و بتلاقی‌مانده‌اند که سرانجام دولت چه تصمیمی در این زمینه اتخاذ خواهد کرد. آیا حمایت از کشاورزان را در دستور کار قرار خواهد داد یا تن به فشار رانت خواران خواهد داد؟

آکهی مفقودی

کارت دانشجویی علی حداد دانشجوی رشته حفاظت و مرمت بناهای تاریخی از دانشگاه سیستان و بلوچستان به شماره دانشجویی ۸۹۱۹۴۷۱ مفقود گردیده و بدینوسیله از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

آکهی مفقودی

کارت دانشجویی مرجان دهقان پور دانشجوی رشته ریشته برای ترخیص کاربردی از دانشگاه سیستان و بلوچستان به شماره دانشجویی ۹۴۰۷۱۴۴ مفقود گردیده و بدینوسیله از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

آکهی مفقودی

کارت دانشجویی کمال آرخی دانشجوی رشته دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه سیستان و بلوچستان به شماره دانشجویی ۹۱۳۹۹۰۵ مفقود گردیده و بدینوسیله از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

| روزنامه جوان | شماره ۵۲۵۳

۱۲ گزارش یک
وحید حاجی‌پور

گزارش «جوان» از سرنوشت ائتلاف وقت پنج ساله در میادین گازی فرزاد

گاز ایران در کاخ‌های سعودی

فوت مکعبی به تولید ۲میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی در روز آغاز کرده‌است.

■ **فرزاد**

این میدان با شرکت‌های هندی مذاکره شده، اما سال‌ها تعلل ایران تا امروز فقط به عقب‌افتادگی ایران در برداشت از این مخزن مشترک گازی منجر شده‌است. در طرف مقابل، بر عکس بلاتکلیفی ایران، عربستان برنامه‌ای مشخص برای توسعه میدان گازی «عریبه» دارد. شرکت آرامکو عربستان با اعلام آغاز تولید گاز از ۲۰ درصد آن در آب‌های عربستان است. با توجه به این موضوع، توجه بیشتر به میدان فرزاد B طبیعی به نظر می‌رسد.

■ **فرزاد A**

ایران در میدان فرزاد A تاکنون فقط مطالعات میدان را به انجام رسانده‌است. تفاهمنامه توسعه میدان گازی فرزاد A در سال ۱۳۹۰ با شرکت

پتروپارس به عنوان مجری پروژه امضا شد. نخستین چاه اکتشافی در فرزاد A در سال ۱۳۹۰ حفاری شد و قرار شد شرکت پتروپارس حفاری توصیفی چاه دوم را انجام دهد. طبق این قرارداد، پتروپارس با برنامه حفاری و لرزه‌نگاری انجام شده MDP میدان (برنامه توسعه میدان) را تهیه کرد که این کار به معنای انجام مرحله اول قرارداد توسعه فرزاد A بود و قرار بود وزارت نفت مرحله دوم قرارداد به معنای آغاز توسعه میدان را نیز ابلاغ کند که این کار انجام نشد.

در سمت عربستان اما توسعه این میدان از قبل آغاز شده‌است. این میدان سال گذشته تجهیزات لازم برای تولید از میدان گازی «حصه» را با استفاده از جرقتیل‌های بزرگی چون جرقتیل‌های ۷ هزار و ۵۰۰ تنی نصب کرد و در مارس ۲۰۱۶ موفق به آغاز تولید از این مخزن گازی مشترک با ایران شد. عربستان که تولید از این مخزن گازی را با ۵۰۰ میلیون فوت مکعب در روز آغاز کرده، قراردادی جدید برای توسعه بیشتر میدان «حصه» به امضا رسانده‌است. شرکت دولتی آرامکو عربستان با امضای قراردادی به ارزش بیش از یک میلیارد دلار با شرکت‌های Larsen & Toubro & هند و Emاس سنگاپور در تاریخ ۱۶ می سال ۲۰۱۶ با هدف رساندن تولید ۵۰۰ میلیون فوت مکعبی به تولید ۲ میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی در روز به امضا رسید، اما توسعه میدان «عریبه» با کنسر سیومی به رهبری SNC- Lavalin کانادا به منظور تولید روزانه ۱/۲ میلیارد فوت مکعبی از این میدان ادامه دارد.

■ **مشخصات میدان**

فرزاد B میدانی پر فشار و پیچیده است که برای شرکت‌های ایرانی میدانی پرریسک محسوب می‌شود. از سوی دیگر هندی‌ها در دولت اصلاحات به دنبال توسعه فرزاد B بودند و نتایج مذاکره آنها در پایان دولت دهم به امضای توافقنامه‌ای میان شرکت ملی نفت و شرکت

هندی ختم شد که نوع توافقنامه با قوانین اصلی کشور در تضاد بود. بر اساس این توافقنامه، هندی‌ها فرزاد B را بر اساس مدل مشارکت در تولید توسعه می‌دادند که بر خلاف قوانین جمهوری اسلامی ایران بود.

همین موضوع موجب بروز انتقاداتی شد و همه چیز به کما رفت تا آنکه دولت یازدهم به رأس آمد. وزارت نفت در این دوره توافقنامه مشارکت در تولید را به طور غیرمستقیم رد کرد، اما این میدان مشترک در خلیج فارس خیر داد، اما این مقام مسئول با بیان اینکه در مورد اجرای این پروژه توسط پیمانکار هندی در حال مذاکره‌ایم، افزود: هم‌کنون به طور جدی تلاش می‌کنیم تا قرارداد توسعه این میدان را با هوشمندی، دقت لازم و با در نظر گرفتن مصالح ملی به سرانجام برسانیم.

وی بدون هیچ توضیحی درساره وضعیت فعلی تصمیر گیسری در مشاه فرزاد B به آینده امیدوار است و براینکه نیست با این امیدواری عربستانی‌ها چه مامعسلی را برای خود رقم بزنند. هندی‌ها سال‌هاست با مذاکرات بی‌نتیجه‌شان ایران را سرگرم کرده‌اند، در حالی که سعودی‌ها به سرعت خودآفوده‌اند و در دو میدان فرزاد A و فرزاد B به توسعه و تولید مشغول هستند.

■ **هندی‌ها چه می‌خواهند؟**

هندی‌ها می‌خواهند با احداث تأسیسات در این میدان و تبدیل گاز آن به آل‌ان‌جی از طریق شناور FLNG نیاز گاز خود را تأمین کنند. آنها در طرح نخست خود برای توسعه ذخایر گازی ۱۲/۵ تا تولید فوٲ مکعبی رقم ۱۰ میلیارد دلار را پیشنهاد کرده‌اند که پس از مخالفت ایران آن را کاهش دادند.

هندی‌ها گاز ایران را ارزان می‌خواهند که مورد استقبال ایران قرار نگرفته‌است. برخی منابع رقم ۵ سنت و برای این موضوع عنوان می‌کنند که تنها یک شینده است. هندی‌ها تهدید کرده‌اند در صورت عدم توسعه این میدان میزان خرید نفت خود را از ایران کاهش می‌دهند که تا به امروز حدود ۴۰ هزار کاشش داده‌اند.

شرکت ملی نفت در حال مذاکره با گروم‌پز برای توسعه فرزاد A است. همچنین شرکت پتروپارس هم برای توسعه این میدان در نظر گرفته شده است که هنوز مشخص نیست چه برنامه‌ای برای توسعه ارائه شده‌است. شرکت ملی نفت می‌خواهد گاز این میدان را برای تزریق به میادین نفتی استان خوزستان تخصیص دهد.

میدان گازی است و باید در حیطه کاری نفت و گاز پارس باشد، فلات قاره را خلع یز کرد و نقش کارفرمایی را به دیگر شرکت نفتی واگذار کرد. این بدان معنا بود که امور مطالعاتی و مذاکراتی برای فرزاد B به حالت صفر باگشت تا نفت و گاز پارس با رویه‌ای دیگر با هندی‌ها مذاکره کند. گرچه این تصمیم سرعت کار را کاست، ولی از آنجا که مهم‌ترین هدف توسعه این میدان بود، مذاکرات جدی‌تر دنبال شد، ولی به توافقی جدی دست پیدا نکرد.

وزیرنفت به هندی‌ها اولتیماتوم داد و اعلام کرد با شرکت‌های دیگر وارد مذاکره خواهد شد، اما هیچ اتفاقی رخ نداد و حتی محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان نیز در این حوزه ورود کرد، اما هندی‌ها اعلام کردند طرح ۳ میلیارد دلاری خود را نهایی کرده و تا مرداد ۹۶ قرارداد را منعقد می‌کنند.

در همین‌باره وزیر نفت هند گفت: توافق نهایی هند با ایران برای توسعه میدان گازی فرزاد B که بر اساس برآوردها دارای ۲۹ تریلیون فوت مکعب گاز است، در حال حاضر بستگی به ایران دارد. وی افزود: ما پیششندانمان را به این کشور ارائه داده‌ایم. اکنون زمان پاسخ دادن است، آنها باید پاسخ بدهند.

وزارت نفت چهار سال است که به هندی‌ها امید بسته‌است و مسیر گذشته را دنبال می‌کند و وقتی با انتقادات در این‌باره مواجه می‌شود با پاسخ‌های عجیب روبه‌رو می‌شویم. به عنوان نمونه محمد مشکین‌فام، مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اشاره به آغاز برداشت گاز میدان فرزاد B توسط عربستان سعودی از ادامه مذاکرات ایران با شرکت‌های هندی برای توسعه منجر شده‌است. در طرف مقابل، بر عکس میدان مشترک در این حوزه توافقنامه مشارکت در تولید را به طور غیرمستقیم رد کرد، اما این میدان مشترک در خلیج فارس خیر داد، اما این مقام مسئول با بیان اینکه در مورد اجرای این پروژه توسط پیمانکار هندی در حال مذاکره‌ایم، افزود: هم‌کنون به طور جدی تلاش می‌کنیم تا قرارداد توسعه این میدان را با هوشمندی، دقت لازم و با در نظر گرفتن مصالح ملی به سرانجام برسانیم.

وی بدون هیچ توضیحی درساره وضعیت فعلی تصمیر گیسری در مشاه فرزاد B به آینده امیدوار است و براینکه نیست با این امیدواری عربستانی‌ها چه مامعسلی را برای خود رقم بزنند. هندی‌ها سال‌هاست با مذاکرات بی‌نتیجه‌شان ایران را سرگرم کرده‌اند، در حالی که سعودی‌ها به سرعت خودآفوده‌اند و در دو میدان فرزاد A و فرزاد B به توسعه و تولید مشغول هستند.

■ **هندی‌ها چه می‌خواهند؟**

هندی‌ها می‌خواهند با احداث تأسیسات در این میدان و تبدیل گاز آن به آل‌ان‌جی از طریق شناور FLNG نیاز گاز خود را تأمین کنند. آنها در طرح نخست خود برای توسعه ذخایر گازی ۱۲/۵ تا تولید فوٲ مکعبی رقم ۱۰ میلیارد دلار را پیشنهاد کرده‌اند که پس از مخالفت ایران آن را کاهش دادند.

هندی‌ها گاز ایران را ارزان می‌خواهند که مورد استقبال ایران قرار نگرفته‌است. برخی منابع رقم ۵ سنت و برای این موضوع عنوان می‌کنند که تنها یک شینده است. هندی‌ها تهدید کرده‌اند در صورت عدم توسعه این میدان میزان خرید نفت خود را از ایران کاهش می‌دهند که تا به امروز حدود ۴۰ هزار کاشش داده‌اند.

شرکت ملی نفت در حال مذاکره با گروم‌پز برای توسعه فرزاد A است. همچنین شرکت پتروپارس هم برای توسعه این میدان در نظر گرفته شده است که هنوز مشخص نیست چه برنامه‌ای برای توسعه ارائه شده‌است. شرکت ملی نفت می‌خواهد گاز این میدان را برای تزریق به میادین نفتی استان خوزستان تخصیص دهد.

سامانه جامع انبارها

چه زمانی عملیاتی می‌شود؟

با وجود شناسنامه‌دار شدن ۴۰۰ هزار انبار در سامانه جامع انبارها، سازمان راهداری و گمرک با موانعی برای عملیاتی شدن این سامانه روبه‌رو هستند. سازمان جامع انبارها که از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت طراحی شده‌است، نقش مهمی در شفافیت مسیر تجارت رسمی کشور ایفا می‌کند. این سامانه با تسهیل شدن تاسیس انبارهای قانونی کشور از سال گذشته کار خود را آغاز کرده‌است و به گفت‌مدیر کل امور بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت و قیمت‌را بالا می‌برند، از یک نفر دستور می‌گیرند. با بهتر بگویم سکه فروش‌هایی که می‌گویند همان لحظه سکه‌ها را می‌فروشند، که برای او سکه می‌خرند. مشاهدهش خبرنگار ما واسطه یز فرد مشخص در بازار سکه هستند و نمی‌دهند تا مردم با قیمت پایین خرید کنند. این در حالی است که دلالت‌ها معتقدند: مردم نباید به حراج بیایند و بازار را به هم بزنند. یکی از این دلالت‌ها می‌گوید: مردم در این حراج هول می‌شوند و بدون اطلاع قیمت را بالا می‌برند و همین باعث می‌شود که سکه در

سازمان راهداری و حمل‌ونقل جادای کشور باردار امیر ثبت ۵۹ درصد انبارهای کشور سامانه گفت: تاکنون ۵۰ درصد انبارهای کشور ثبت شده‌است، اگر چه شاید حجم کالا در این تعداد انبار زیاد باشد، اما باید تکمیل شود. وی با اشاره به وجود محموله‌های بار کشاورزی و لوازم خانگی گفت: این سهم باید از بارهای تجمعی و انباری تفکیک شود تا پس از آن با اتصال سامانه‌های بارنامه هوشمند و جامع انبارها مشکلی برای صاحبان کالا به وجود نیاید. نقش گمرک نیز در سامانه جامع انبارها الزام صاحبان کالا به گرفتن کد انبار از سامانه پیش از ترخیص کالا است. این روند بین گمرک و وزارت صمت نیز به شکل تفاهمنامه امضا شده‌است. معاون برنامه‌ریزی گمرک در این‌باره گفت: مشاهدهش پیش‌روان راهداری و گمرک نیز باید در تعامل باشند تا این سامانه جدید باید کد انبارهای سامانه جامع را استخدام کند و به جای نشانی انبار (م) بود که سکه‌های خریداری شده از سوی دلالت‌ها به وی تعلی دارد.

هادی غلامحسینی

معاون وزیر رفاه:

سیستم بانکی ایران فقر را توسعه می‌دهد

سهم مردم از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان

پول خلق شده چقدر است؟!

معاون وزیر رفاه با بیان اینکه سیستم بانکی ایران در حال تشدید فقر در جامعه است، گفت: بر اساس مطالعاتی که تاکنون انجام شده تنها ۱۲ درصد از خانواده‌های ایرانی از تسهیلات بانکی استفاده کرده‌اند؛ چراکه دسترسی دهک‌های ثروتمند جامعه به تسهیلات بانکی سه‌برابر دهک‌های فقیر است. گفتنی است طبق آمار نفوس و مسکن سال ۹۵ مرکز آمار، ایران در حدود ۲۴ میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار دارد که با احتساب حرف معاون وزیر کار به این نتیجه می‌توان دست یافت که در حدود ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار خانوار دسترسی راحتی به تسهیلات بانکی دارند. به گزارش «جوان»، احمد میدری، معاون وزیر رفاه نسبت به عملکرد شبکه بانکی در کشور انتقاد کرد و گفت: براساس مطالعات انجام شده تنها ۱۲ درصد از خانواده‌های ایرانی از تسهیلات بانکی استفاده کرده‌اند، از این‌رو باید در شیوه توزیع تسهیلات بانکی تغییر ایجاد شود.

■ **بخش بانکی مشکلات اقتصاد ایران را بیشتر می‌کند**

متغیرهای پولی در ایران نشان می‌دهد که از ابتدای دولت یازدهم تاکنون ۹۰۰ هزار میلیارد تومان بر حجم نقدینگی کل کشور افزوده شده‌است و این متغیر پولی به مرز هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده‌است. در این میان این سؤال مطرح می‌شود که سهم مردم از حجم نقدینگی اضافه‌شده به اقتصاد در این مدت چقدر است و سپس آنکه بانک‌ها به عنوان نگهدارنده سپرده‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت در حدود هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان، تسهیلات پرداختی مورد ادعای ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار میلیارد تومان در سال به چه شاخص حقیقی و حقوقی پرداخت کرده‌اند که خروجی‌اش بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی موقو شده‌است که مشخص نیست به چه شاخصی حقیقی و حقوقی در ایران تعلق دارد.

اگرچه معاون وزیر کار در رابطه با توزیع ناعادلانه تسهیلات بانکی بین خانوارها و توسعه فقر در کشور بسیار کلی سخن گفته‌است، اما طبق آمار نفوس و مسکن سال ۹۵ مرکز آمار، ایران در حدود ۲۴ میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار دارد که با احتساب حرف معاون وزیر کار مبنی بر اینکه ۱۲ درصد از خانوارهای ایرانی از تسهیلات بانکی استفاده کرده‌اند به این نتیجه می‌توان دست یافت که در حدود ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار خانوار تاکنون تسهیلات بانکی استفاده کرده‌اند که با توجه به میانگین بعد خانوار ۳/۳ می‌توان به این نتیجه رسید که به‌طور تقریبی ۹ میلیون و ۵۷۰ هزار نفر تاکنون از سیستم بانکی تسهیلات دریافت کرده‌اند.

نکته جالب در خصوص رفتار شبکه بانکی حتی با سپرده‌های قرض‌الحسنه آن است که چندی پیش مرکز پژوهش‌های مجلس عنوان داشت که ۵۰ تا ۶۰ درصد سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی به خود کارمندان بانک‌ها می‌رسد و مردم عموم جامعه بهره‌ای از این سپرده‌های قرض‌الحسنه ندارند. باید ریشه‌یابی شود که چرا ۷۰۰ میلیون ایرانی بهره‌چندانی از تسهیلات شبکه بانکی نبرده‌اند و یا فقر، بیکاری، نداشتن وثیقه و اعتبار، دستمزد پایین، نداشتن ضامن دولتی که حقوق‌گیر دولت باشد، بی‌نیازی از تسهیلات بانکی، سختگیری بانک‌ها در ارائه وام‌های خرد و... در عدم بهره‌گیری از تسهیلات بانکی چقدر مؤثر بوده‌است؟

■ **۲۰ میلیون نفر تاکنون هیچ وامی از بانک دریافت نکرده‌اند**

گویش این از نیز یک مقام در وزارت تعاون نسبت به توزیع ناعادلانه و رانتی تسهیلات بانکی در مردم ایران کرده بود و مدعی شده بود که طمعه‌های گذشته ۳۰ میلیون نفر از مردم ایران هیچگونه استفاده‌ای از تسهیلات بانکی ووام نداشت‌اند. توزیع ناعادلانه ثروت وامکانات در اقتصاد یکی از نمودهایش اینابست ثروت و انواع و اقسام اموال و دارایی در بین دهک‌های در آمد جامعه است، این در حالی است که اخذ تسهیلات از بانک نیز به امکاناتی نیاز دارد که بدون تسهیلاتی که در دهک‌های جامعه از پس آن نبرمی‌آیند، ولی در عوض دهک‌های در بر آمد حاکمتر استفاده از آن تسهیلات بانکی برای ثروتمندتر شدن می‌برند که این امر در زمان بررسی فیش‌های نجومی برخی از مدیران بخش عمومی جهت بررسی تسهیلات نجومی‌شان از قلم افتاد. اشاره معاون وزیر کار به توزیع ناعادلانه تسهیلات بین اشخاص حقیقی و حقوقی در حالی بیان شده‌است که وی رفتار بانک‌ها در جهت تولید و توسعه فقر در کشور ازبایی کرده‌است و اتفاقاً به نظر می‌رسد معاون وزیر کار به قلب تولید ثوم در اقتصاد ایران که عمدتاً بانک‌ها، بانک مرکزی و بهره‌برزی غلط دولت هستند، اشاره داشته‌است.

■ **۹۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی خلق شده برای کیست؟**

کارشناسان اقتصادی براین اورند که افزایش حجم نقدینگی در اقتصاد ایران هم از ناحیه چاپ پول بر قدرت توسط خود بانک مرکزی و هم از ناحیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی (ضرب فرانیده پولی) اتفاق می‌افتد، به‌طوری‌که این دو مجموعه برای تولید حجم نقدینگی گویی در دهه‌اخیر با یکدیگر مسابقه گذاشته‌اند.

حجم نقدینگی در ابتدای دولت یازدهم در مرز ۵۰۰ هزار میلیارد تومان قرار داشت که هم‌کنون با ۹۰۰ هزار میلیارد تومان رشد به مرز هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده‌است که باید از مسئولان دولت یازدهم و دوازدهم و به ویژه بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه و مسعود نبلی، مشاور اقتصادی رئیس جمهور سؤال کرد که عامه مردم چه سهمی از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی خلق شده در دولت یازدهم و دوازدهم دارند و این ۹۰۰ هزار میلیارد تومان چه اثری بر فقرادر جامعه دارد.

با پولی یا پول بر قدرتی که تقریباً اختیاردارش بانک مرکزی است، حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان است و الباقی حجم نقدینگی یعنی هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان دیگر نیز تحت قالب انواع سپرده بانکی در بانک‌ها است که واکالت این سپرده‌ها به‌ازای پرداخت سودبانکی از اختیار بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی است، در این بین نکته قابل تأمل اختلاف سرمایه اولیه بانک‌ها (۷۰ هزار میلیارد تومان) با میزان امکانات مردمی بیش از هزار میلیارد تومانی تحت قالب سپرده بانکی است. در حقیقت با پذیرفت که پایین بودن سرمایه بانک‌ها در قبال تعهداتی که دارند موجب شده تا بانک‌های خارجی ریسک همکاری با بانک‌های ایران را بسیار بالا رزبایی کنند، زیرا در صورت رشتکینگی بانک به دلیل بانک سرمایه لازم جهت پرداخت حتی ۱ درصد از بدهی‌ها و تعهدات‌شان را شاید نداشته‌باشد. تحت چنین شرایطی بانک‌ها در حالی به نرخ سودهای بالا فقط به جذب منابع از جامعه فکر می‌کنند که صورت‌های مالی اغلب بانک‌هانشان می‌دهد آنها سود واقعی تولید نمی‌کنند و این امر به معنی رشد ضرب فرانیزنده با تولید پول بدون پشتوانه در شبکه بانکی ایران است، در این بین چون حجم پول در اقتصاد اقتصاد کاسته می‌شود که این امر به معنی کاستن از قدرت خرید دهک‌های پایین جامعه است. در حالی که حجم پایه پولی با همان پول بر قدرت در ابتدای دولت یازدهم در مرز ۹۰ هزار میلیارد تومان بود که منتقدان حدود ۴۵ هزار میلیارد تومان آن را مولود مسکن مهر می‌دانستند، طبق گزارش‌های پولی شهر یورمهر ۹۶ این نامگار از ۱۹۶ هزار میلیارد تومان عبور کرده‌است، بدین ترتیب در دولت‌های یازدهم و دوازدهم بدون اینکه طرح برزی چون مسکن مهر به اجرا دربیاید، بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان به پایه پولی کشور افزوده شد و به نظر می‌رسد هم کنترل پایه پولی و هم کنترل ضرب فرانیزده پولی و در کل حجم نقدینگی از دست دولت و بانک مرکزی خارج شده‌است. افزایش حجم نقدینگی به این ناحیه پایه پولی چه از ناحیه ضرب فرانیزده پولی چون تغییر در رشد اقتصادی و جی‌دی‌پی و جی‌بی‌ای ایجاد نکرده‌است، مشخص است که اثر سواش بر طبقات پایین جامعه به جهت کاهش ارزش پولی ملی حلول خواهد کرد، به‌طوری‌که ارزش و قدرت خرید یارانه ۴۵ هزار تومانی با این روبه‌های پولی در پیش گرفته شده در دولت یازدهم و دوازدهم به زودی به زیر ۵ هزار تومان در مقایسه با سال ۸۹ (سال ابتدای اجرای هدفمندی یارانه‌ها) خواهد رسید.